

KONRAD SPRINGER

ERWEITERT
1926

W 1937 roku Konrad Springer nabywa synagogę i cmentarz. W tym czasie jest on (nieżydowskim) ogrodnikiem cmentarza żydowskiego. Także w Reichenbach od 1933 roku wszyscy, których nazisci uznają za Żydów zostają pozbawieni praw i są prześladowani. Niektórym członkom gminy żydowskiej udaje się w porę opuścić Niemcy, wielu z nich ginie w obozach koncentracyjnych i obozach zagłady. W 1945 roku niemiecka Gmina Żydowska w Reichenbach nie istnieje. Synagoga, będąca od 1937 roku własnością „aryjską” przetrwała.

1937 - Konrad Springer erwirbt die Synagoge und den Friedhof. Er ist zu diesem Zeitpunkt der (nichtjüdische) Friedhofsgärtner des jüdischen Friedhofs. Ab 1933 werden auch in Reichenbach alle Menschen, die nach Ansicht der Nationalsozialisten Juden sind, entrechtet und verfolgt. Einige Angehörige der jüdischen Gemeinde können Deutschland rechtzeitig verlassen, viele sterben in Konzentrations- und Vernichtungslagern. 1945 gibt es in Reichenbach keine deutsche jüdische Gemeinde mehr. Die Synagoge aber, seit 1937 „arisches“ Eigentum, hat überdauert.

1937 - Konrad Springer, the gentile gardener of the Jewish graveyard, buys both Synagogue and graveyard. From 1933 the Nazi persecution of Jewish people (and those regarded as such) takes place in Reichenbach as well. Some members of the Jewish community escape from Germany, many die in concentration and extermination camps. In 1945 the german Jewish community in Reichenbach no longer exists. The Synagogue, Arian property since 1937, outlasted.

W odległości zaledwie 45 kilometrów od Reichenbach znajduje się obóz koncentracyjny Gross-Rosen. Sieć filii obozu sięga także do Reichenbach, tutejszy podobóz nazywa się „Sportschule”.

Ocaleni więźniowie tego i innych obozów w maju 1945 roku są pierwszymi Żydami zamieszkującymi Reichenbach, którego nazwa brzmi teraz Rychbach. W czerwcu miasto liczy około 7000 Żydów, przedstawicieli różnych narodowości. Założony zostaje Komitet Żydowski.

Das Konzentrationslager Groß-Rosen ist nur 45 km von Reichenbach entfernt, das Netz von Außenstellen dieses Lagers reicht auch bis Reichenbach, „Sportschule“ heißt das örtliche Lager.

Überlebende dieses und anderer Lager sind im Mai 1945 die ersten Juden, die in Reichenbach, das jetzt Rychbach heißt, leben. Im Juni sind es etwa 7000 Menschen verschiedener Nationalitäten. Ein jüdisches Komitee wird gegründet.

The concentration camp Groß-Rosen is only 45 km away from Reichenbach, its network of satellite camps incorporates the local camp in Reichenbach, the „Sportschule”.

Survivors of this and other camps are the first Jews to settle in Reichenbach, now named Rychbach, in May 1945. In June 1945 their number has risen to 7000 of various nationalities. A Jewish committee is founded.

SPORTSCHULE

Światowy Kongres Inteligencjałów - Wrocław 1948, od lewej: Ilya Ehrenburg, Julian Tuwim, Stefania Tuwim, Jacob Egit
 World Congress of Intellectuals - Wrocław 1948, from left: Ilya Ehrenburg, Julian Tuwim, Stefania Tuwim, Jacob Egit

Podczas wizyty w domu dziecka na Dolnym Śląsku 1945
 Beim Besuch eines Waisenhauses in Niederschlesien 1945
 Visiting an orphanage in Lower Silesia 1945

od lewej: Mark Berl, Esther Berl i Jacob Egit, 1947
 von links: Mark Berl, Esther Berl und Jacob Egit, 1947
 from left: Mark Berl, Esther Berl and Jacob Egit, 1947

JAKUB EGIT

W wielu miejscach na Dolnym Śląsku powstają Komitety Żydowskie. W czerwcu 1945 roku na spotkaniu w Rychbachu przedstawiciele komitetów uchwalają powstanie Wojewódzkiego Komitetu Żydowskiego z siedzibą w Rychbachu. Jego pierwszym przewodniczącym zostaje Jakub Egit.

Także w czerwcu 1945 roku do życia powołuje się Gminę Żydowską, a miejscowa synagoga znowu służy jako miejsce kultu religijnego.

od lewej: Prof. Otto Nathan, Jacob Egit
 von links: Prof. Otto Nathan, Jacob Egit
 from left: Prof. Otto Nathan, Jacob Egit

In vielen Orten in Niederschlesien haben sich jüdische Komitees gegründet, im Juni 1945 versammeln sich Vertreter dieser Komitees in Rychbach und gründen das Jüdische Woiwodschafskomitee Niederschlesien mit Sitz in Rychbach. Erster Vorsitzender wird Jakub Egit.

Ebenfalls im Juni 5 wird eine jüdische Gemeinde ins Leben gerufen, die Synagoge wird wieder zu einem Ort des Glaubens und der Religion.

In June 1945 representatives of the many Jewish committees founded in Lower Silesia meet and establish the voivodship (district) committee in Rychbach. Its first president is Jakub Egit.

Also in June, a Jewish community is brought into being and the Synagogue again becomes a place of religious and faith.

Jakub Egit, urodzony w Borysławiu, wraca do Polski jako żołnierz Armii Czerwonej, jest członkiem Polskiej Partii Robotniczej (PPR), która później przekształca się w Polską Zjednoczoną Partię Robotniczą (PZPR).

Egit ma wizję utworzenia tętniącej życiem społeczności żydowskiej, żydowskiego osadnictwa - „Yishuv” w Polsce. Właśnie na terenach poniemieckich, gdzie jest miejsce do osiedlenia oraz praca i gdzie w odróżnieniu od wielu miejsc Polski centralnej czy wschodniej ocaleni z zagłady nie natykają się na każdym kroku na wspomnienia związane z pomordowanymi krewnymi i przyjaciółmi.

Egit od czerwca 1945 roku jest czołową postacią tworzącej się żydowskiej samorządności. Zakładane są tutaj domy dziecka, szkoły, szpitale, spółdzielnie, powstają kibuce, kluby sportowe i partie polityczne.

Jacob Egit, in Boryslaw geboren, kommt als Soldat der Roten Armee zurück nach Polen, er ist Mitglied der Polnischen Arbeiterpartei (PPR) aus der später die PZPR (Polnische Vereinigte Arbeiterpartei) hervorgeht.

Egit hat die Vision einer lebendigen jüdischen Gemeinschaft, eines jüdischen Jischuv in Polen und zwar gerade in den ehemals deutschen Gebieten, in denen es Wohnraum und Arbeit gibt und die – anders als alle Orte in Zentral- und Ostpolen – die Überlebenden nicht auf Schritt und Tritt an die ermordeten Freunde und Verwandte erinnern.

Egit ist ab Juni 1945 eine Schlüsselfigur im Aufbau einer jüdischen Selbstverwaltung. Es werden Kinderheime, Schulen, Krankenhäuser und Genossenschaften gegründet, es entstehen Kibuzzim, Sportvereine und politische Parteien.

Jakub Egit, born in Boryslaw, returns to Poland as a soldier of the Red Army, he is member of the Polish Workers' Party (PPR), which later becomes the United Polish Workers' Party (PZPR).

Egit carries the vision of a lively Jewish community, a Yishuv, in Poland, particularly in the former German territories, where there is work and housing available and where the new surroundings do not remind the survivors constantly of their dead beloved.

From June 1945 onwards Egit is a central figure in the establishment of Jewish self-administration. Hospitals, children's homes, schools and cooperatives are set up, Kibbuzim, sporting clubs and political parties are founded.

